

ימי קורונה קובעים עובדות בשטח –  
העברת בחינה חורצת גורל בהשגחה מרחוק:  
המקרה של בחינת הבקיאות בערבית  
למועמדים ללמוד במכללות להוראה

ד"ר חוה ניומן  
תהילה סנד

כנס אפ"י – ינואר 2021

■ בחינת הבקיאות בערבית היא בחינת חובה למועמדים ללמוד במכללות להוראה, ונועדה לבדוק את מידת השליטה של המועמדים בשפה הערבית התקנית

■ בימי שגרה הבחינה מופעלת כבחינה מתוקשבת בסביבת iTest מבית מטח. היא מתקיימת במרכזי בחינה ברחבי הארץ, בכמה מועדים בשנה

■ במועד ספטמבר 2020 נדרש פתרון חלופי לביצוע הבחינה, עקב מגבלות הסגר, והוחלט לקיים את הבחינה באופן מקוון, כל נבחן בביתו

■ נציג את הדילמות שהתמודדנו איתן ואת הפתרונות שנבחרו

# מבנה הבחינה

ניקוד	תוכן	נושא
54	שני טקסטים בהיקף 800–900 מילים, ועליהם 32 שאלות רב-ברירה	הבנת הנקרא
16	20 שאלות רב-ברירה	ידע לשוני
30	חיבור על אחד משני נושאים לבחירה	הבעה בכתב

# אתגרים בקיום בחינה מקוונת בבית הנבחרים

## בחירת הסביבה הטכנולוגית

- פשטות הפעלה
- תלות בתשתיות בבתי הנבחרים

## טוהר הבחירות

- הזדהות תקינה של הנבחרים
- מניעת תקשורת בין הנבחרים
- מניעת העתקות מקומיות והעתקות מהאינטרנט

# התמודדות עם האתגרים

## הסביבה הטכנולוגית

בחרנו בסביבת "אופק" מבית מטח, המכונה גם "myTestBox" (MTB)

- ✓ סביבה אינטרנטית שאינה דורשת התקנה
- ✓ ההזדהות בכניסה מנוהלת באמצעות שם משתמש וסיסמה ייחודיים לכל נבחן
- ✓ אפשרות לערבל מסיחים בשאלות רב-ברירה

# התמודדות עם האתגרים

## ההשגחה

הוחלט שההשגחה תהיה באמצעות תוכנת "זום", ונשכרה חברה חיצונית לצורך זה.

- ✓ הנבחנים חולקו ל"חדרים" – עד עשרה בכל חדר
- ✓ בכל "חדר" הוצב משגיח
- ✓ מפעילי הבחינה יכלו "לשוטט" בין החדרים

# התמודדות עם האתגרים

## תוכן הבחינה

- ✓ הבחינה התנהלה בארבעה מחזורים, שניים בכל אחד משני ימי הבחינה.
- ✓ הוכנו ארבעה נוסחים שונים של הבחינה, אחד לכל מחזור.
- ✓ סדר המסיחים בשאלות הרב־ברירה עורבל.
- ✓ לכל נוסח ניתן מבחר שונה של נושאים לחיבור.

# נתונים על ביצוע הבחינה

- הנבחנים חולקו לארבעה מחזורי בחינה
- הנבחנים נכנסו ל"חדרי" ה"זום" ולאחר שהזדהו קיבלו את סיסמת הבחינה ונכנסו אליה

## היבטים טכניים ותקלות

זמן קצר לאחר תחילת הבחינה התברר:

- ✓ תקשורת האינטרנט בבתי רבים מהנבחנים אינה יציבה
- ✓ הנבחן יכול להמשיך להשיב לבחינה גם בעת נתק מהאינטרנט אך אינו מקבל חיווי שתשובותיו אינן נשמרות
- ✓ המערכת אינה נותנת מענה לאובדן תשובות בעת ניתוק מהאינטרנט



# נתונים על ביצוע הבחינה

826	מספר המועמדים שנכנסו לבחינות
714	מספר הנבחנים שנקלטו כל תשובותיהם (53 פריטים)
24	מספר הנבחנים שנקלטו 50 עד 52 מתשובותיהם, כולל פריט החיבור
9	מספר הנבחנים שנקלטו רק 25 עד 49 מתשובותיהם, כולל פריט החיבור
50	מספר הנבחנים שנקלטו פחות מ-25 מתשובותיהם
29	מספר הנבחנים שלא נקלטה אף אחת מתשובותיהם

# בקרת טוהר הבחינות

הבקרה התבססה על דיווחי המשגיחים בחדרי הזום, ועל הערות של המעריכים את פריט החיבור.

מספר הנבחנים שנפסלו	סיבה לפסילה
62	העתקה
69	לא נכנסו לזום
8	הערת משגיח
139	סך-הכול

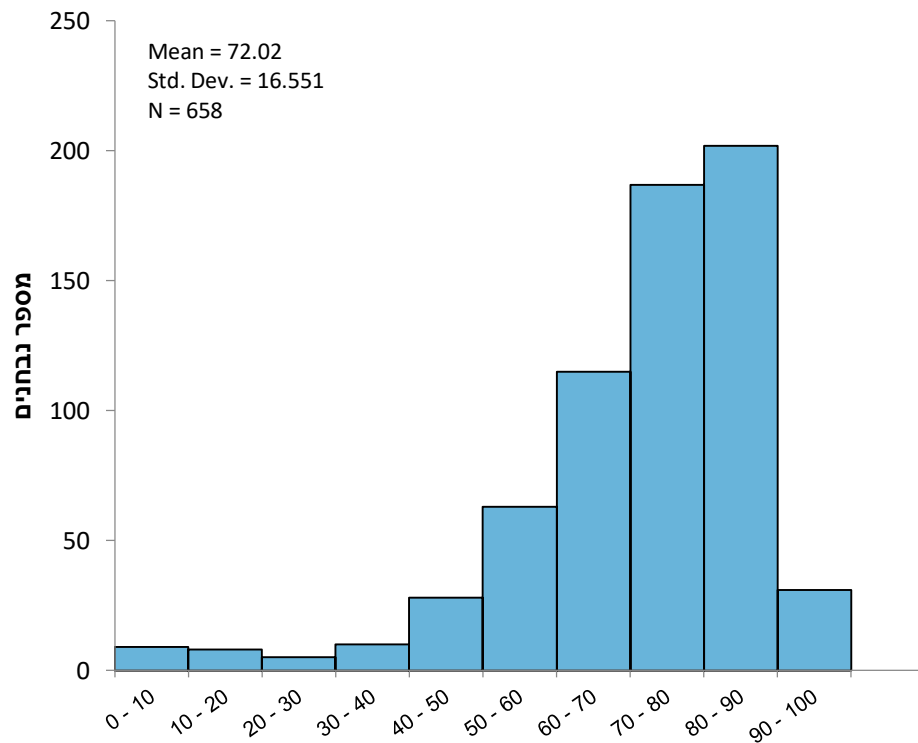
# מדדים סטטיסטיים

השוואה עם המדדים הסטטיסטיים של מחזור אוגוסט של הבחינה, שהתבצע במרכזי בחינה בהשגחה מסורתית.

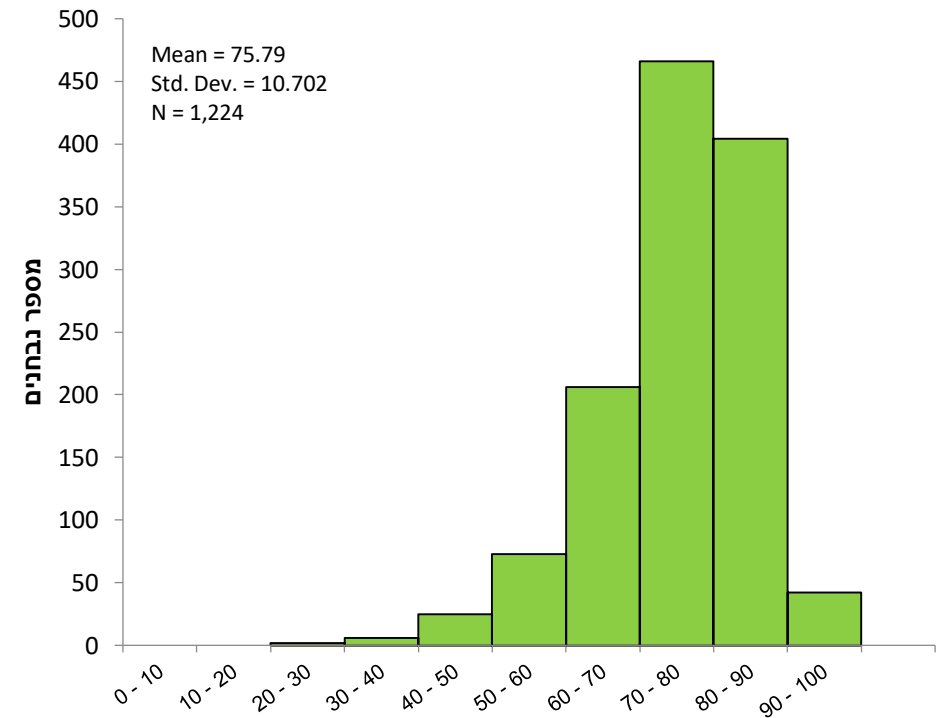
ספטמבר – בחינה מקוונת בבית באמצעות MyTestBox	אוגוסט – בחינה במרכז בחינה באמצעות iTest	
658	1,224	מספר נבחנים
72.02	75.79	ממוצע
75	77	חציון
16.551	10.702	סטיית תקן

# התפלגות הציונים

השוואה עם התפלגות הציונים במחזור אוגוסט של הבחינה, שהתבצע במרכזי בחינה בהשגחה מסורתית.



ציון  
ספטמבר



ציון  
אוגוסט

# מסקנות ולקחים

■ המערכת הטכנולוגית שנבחרה לא שימשה בעבר לביצוע בחינות חורצות גורל ולא נבדקה אמינותה במצב של ניתוק מהרשת. בעקבות האירוע בוצע תיקון מקיף של יכולת השרידות של תוצרי הנבחנים בזמן של ניתוק מהרשת.

■ נדרש פתרון להפחתת יכולת ההעתקה והגברת טוהר הבחינות, על-ידי:

- ✓ ריבוי נוסחים וערבול פריטים
- ✓ סביבת בחינה החוסמת גישה לרשת ולמחשב המקומי.
- ✓ שיפור אמצעי ההשגחה על הנבחן הביתי